

Tanja Henttinen

VANHEMMAT VAIKUTTAMAAN – KYSELYTUTKIMUS LASTEN
VANHEMMILLE PÄIVÄHOIDON LAADUSTA PUNKALAITUMELLA

Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikan suuntautumisvaihtoehto

2009

Satakunnan ammattikorkeakoulu

VANHEMMAT VAIKUTTAMAAN – KYSELYTUTKIMUS LASTEN VANHEMMILLE PÄIVÄHOIDON LAADUSTA PUNKALAITUMELLA

Henttinen, Tanja
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikka
Kesäkuu 2009
Rajaniemi, Kari
YKL: 37.41
Sivumäärä: 41

Asiasanat: päivähoito, laatu, varhaiskasvatus, vanhemmat, kasvatuskumppanuus

---

Tämän opinnäytetyön aiheena oli selvittää vanhempien tyytyväisyyttä Punkalaitumen päivähoitopalveluihin. Lisäksi tarkoitus oli selvittää heidän mielipiteitään laadukkaasta päivähoitosta. Tutkimustehtäviä olivat: 1) selvittää vanhempien mielipiteitä ja käsityksiä Punkalaitumen päivähoitolaadusta, 2) selvittää, millaisena vanhemmat näkevät omat vaikutusmahdollisuutensa lastensa päivähoitoon ja sen sisältöihin ja 3) antaa vanhemmille mahdollisuus tuoda esille omia mielipiteitään ja ehdotuksiaan päivähoitotoimivuuden parantamiseksi.

Teoreettisessa osuudessa käsiteltiin laatutekijöitä varhaiskasvatuksessa sekä perhepäivähoidossa, henkilökunnan ja lasten vanhempien näkökulmia päivähoitolaatuun sekä kasvatuskumppanuutta.

Punkalaitumella ei oltu aikaisemmin tehty koko päivähoitolaatuasiakaskunnan kattavaa kyselyä. Lisäksi haluttiin selvittää vanhempien mielipiteitä päivähoitolaadusta, josta on aiemmin tullut huonoa palautetta. Tutkimus toteutettiin lähettämällä päivähoitolaatua koskevia kyselylomakkeita vanhemmille päivähoitolaatua koskevia kyselylomakkeita. Tutkimusmenetelmänä käytettiin määrällistä tutkimusta.

Tutkimus osoitti, että vanhemmat olivat pääosin erittäin tyytyväisiä päivähoitopalvelujen laatuun. Parannettavaa löytyi kyselyn perusteella ainakin tiedottamisessa. Vanhemmat kaipasivat enemmän tietoa päivähoitolaadusta ja sen toiminnasta. He myös halusivat vaikuttaa enemmän toimintaan ja kasvatukseen. Päivähoitolaatua pyritään jatkuvasti parantamaan. Päivähoitolaatua voidaan parantaa koulutuksella. Lisäksi päivähoitolaadusta on valmistunut laatukäsikirja, johon on kirjattu laatukriteerit päivähoitolaadun eri osa-alueilla. Tavoitteena olisi päivähoitolaadun tasoittuminen eri hoitomuotojen välillä.

GETTING PARENTS TO PARTICIPATE - SURVEY ON THE QUALITY OF DAY-CARE SERVICES IN PUNKALAUDUN

Henttinen, Tanja

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Social Services

Social Pedagogy

June 2009

Rajaniemi, Kari

YKL: 37.41

Number of pages: 41

Key words: day-care, quality, early childhood education, parents, co-operation

---

The purpose of this thesis was to analyze the views of parents concerning the quality of day-care services in Punkalaidun. The aims of this study were: 1) To find out the parents' opinions about the quality of day-care in Punkalaidun; 2) To clarify how parents see their own chances are of influence in their children's day-care; 3) To give the parents a chance to bring forward their own views on how they think day-care services should be improved.

The topics discussed in the theoretical part of this thesis include issues about the factors related to early childhood education and family day-care. The theoretical part also deals with the views of the parents and the day-care staff concerning the day-care and its quality and educational co-operation.

There has never been made a survey concerning all families who have children in the day-care in Punkalaidun. One more aim of this thesis was also to find out the parents' opinions about substitute day-care, since in the past there has been negative feedback on the substitute day-care. The empirical data of this thesis was collected by means of a questionnaire that was sent to all the families who have children in the day-care in Punkalaidun. The research was conducted using quantitative analysis.

The study shows that parents were mostly very content with the quality of the day-care services. There was, however room for improvement in informing the parents about the day-care issues. The parents would like to have more information concerning the day-care and they would also like to participate more in their children's day-care education. In the day-care centre they aim at updating their quality constantly, and this can be improved by educating the day-care staff. They have also made a manual for the day-care staff in Punkalaidun. The manual contains the quality criteria of various day-care areas. The goal is to establish equal standards in the different day-care units.

1	JOHDANTO	6
2	PÄIVÄHOIDON LAATU	7
2.1	Lainsäädäntö päivähoidossa	7
2.2	Laatutekijät varhaiskasvatuksessa	8
2.2.1	Palvelutaso	9
2.2.2	Puitetekijät	10
2.2.3	Välillisesti ohjaavat tekijät	11
2.2.4	Prosessitekijät	13
2.2.5	Vaikuttavuustekijät	15
2.3	Laatu perhepäivähoidossa	17
2.3.1	Puitetekijät	17
2.3.2	Välillisesti ohjaavat tekijät	18
2.3.3	Prosessitekijät	19
2.3.4	Vaikuttavuustekijät	20
3	YHTEISTYÖ LASTEN VANHEMPIEN KANSSA	21
3.1	Kasvatushenkilökunnan ja lasten vanhempien näkökulmia päivähoidon laatuun	21
3.2	Kasvatuskumppanuus	22
3.3	Päivähoidon valtakunnalliset linjaukset	24
4	PÄIVÄHOITO PUNKALAITUMELLA	25
4.1	Aikaisemmat kyselyt	26

5	TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN	28
5.1	Tutkimustehtävät	30
6	TUTKIMUSTULOKSET	30
6.1	Monivalintakysymykset	30
6.2	Avoimet kysymykset	34
6.2.1	Vanhempien ehdotuksia päivähoiton parantamiseksi	34
6.2.2	Mitä asioita kuuluu laadukkaaseen päivähoitoon	35
6.2.3	Vanhempien kommentteja päivähoidosta Punkalaitumella	36
7	POHDINTAA	37
8	YHTEENVETO	40

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Tässä tutkimuksessa halusin tarkastella päivähoiton laatua Punkalaitumella kokonaisuudessaan. Minua on aina kiinnostanut lasten päivähoito, joten aihe oli minulle mielenkiintoinen ja tärkeä. Tarkoitukseni oli selvittää vanhempien mielipiteitä hoidon laadusta sekä heidän tyytyväisyyttään päivähoitoon. Nykyinen taloudellinen tilanne asettaa omat haasteensa laadukkaan päivähoiton toteutumiselle. Työelämän kasvavat vaatimukset ja suurenevat elinkustannukset ovat johtaneet siihen, että vanhemmat joutuvat uhraamaan yhä enemmän aikaa työn tekemiseen. Kun vanhemmat ovat töissä, lapset viettävät enemmän aikaa päivähoiton piirissä. Kuntien yhdistymiset asettavat myös uusia haasteita päivähoitolle ja sen järjestämiselle ainakin hallinnollisella puolella.

Laadun hallintaan on olemassa monia menetelmiä, joista jokaisen kunnan ja päivähoitoyksikön tulisi pyrkiä löytämään oman toimintansa kehittämiseen parhaiten sopivat menetelmät. Laadunhallinnan suunnittelu tulee toteuttaa yhteistyössä koko henkilöstön, perheiden sekä mahdollisten erilaisten sidosryhmien kanssa. Laadunhallinnan prosessi edellyttää laaja-alaista yhteistyötä ja perustuu elinikäiseen oppimiseen ja kehittymiseen. (STM 2004:17. 11, 33.)

Laadukkaan päivähoiton toteuttaminen riippuu paljon henkilökunnan asenteista ja halusta sitoutua sen toteuttamiseen. Jokaisen päivähoitopaikan tulisi toteuttaa laadukasta päivähoitoa heille sopivaksi katsomallaan tavalla. Päivähoiton johtajan tehtävä on saada henkilökunta sitoutumaan laadukkaan päivähoiton toteuttamiseen sekä toimia ohjaajana tehtävälle työlle. Laadukas päivähoito ei kuitenkaan onnistu ilman lasten ja vanhempien mielipiteiden ja toiveiden huomioimista.

Kunnissa laadunhallinnan suunnittelusta ja organisoinnista vastaa ensisijaisesti päivähoiton johtaja, jonka tehtävänä on tukea ja ohjata kunta- ja yksikötasolla toteutettavaa arviointi- ja kehittämistyötä. Kuntatason arviointikriteerien tulee muodostua mahdollisimman laajasti. Siinä pitää olla mukana sekä hallinnon, henkilökunnan, vanhempien että lasten näkökulma. (STM 2004:17. 34-35.)

2 PÄIVÄHOIDON LAATU

2.1 Lainsäädäntö päivähoitossa

Päivähoitolain mukaan ”Päivähoidon tavoitteena on tukea päivähoitossa olevien lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä kotien kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tulee omalta osaltaan tarjota lapselle jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, lapsen kehitystä monipuolisesti tukevaa toimintaa sekä lapsen lähtökohdat huomioon ottaen suotuisa kasvuympäristö. Lapsen iän ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti päivähoiton tulee yleinen kulttuuriperinne huomioon ottaen edistää lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä.” (Laki lasten päivähoitosta 1973, 2a§.)

Lain mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää päivähoitoa tarpeen mukaan siihen saakka kunnes lapsi siirtyy peruskouluun ja oppivelvollisuus alkaa. Päivähoito on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä vanhempien tai huoltajien toiveiden mukaisesti. (Laki lasten päivähoitosta 1973, 11a§.)

Määräykset päivähoiton ryhmäkoosta ja henkilöstömäärästä säädetään myös lailla. Alle kolmivuotiaiden lasten kanssa tulee olla neljää lasta kohden vähintään yksi henkilö, jolla on lain määräämä ammatillinen kelpoisuus. Seitsemää kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden tulee myös

olla vähintään yksi lain mukaisen ammatillisen kelpoisuuden omaava henkilö. (Asetus lasten päivähoidosta 1973, 6§.)

Perhepäiväkodissa voidaan hoitaa samanaikaisesti korkeintaan neljää lasta. Lisäksi hoidossa voi samanaikaisesti olla yksi esi- tai perusopetuksessa oleva lapsi. (Asetus lasten päivähoidosta 1973, 8§.)

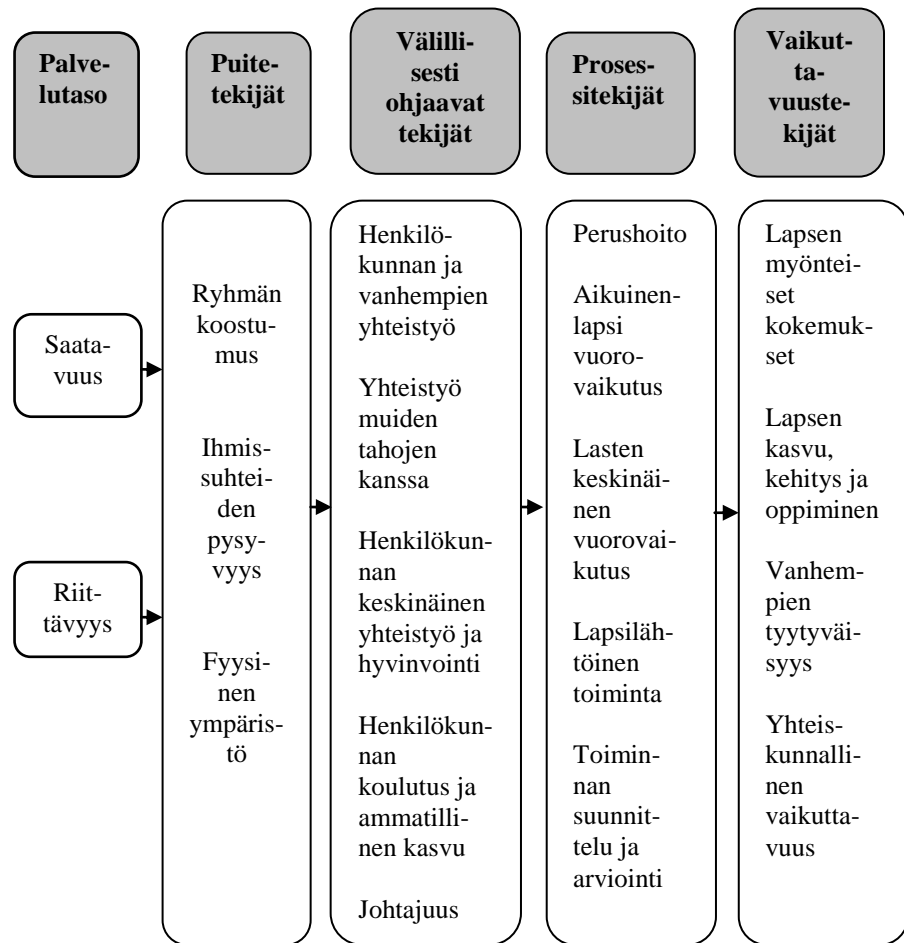
2.2 Laatutekijät varhaiskasvatuksessa

Kun määritellään varhaiskasvatuksen laatua, on tärkeää tarkastella sitä laajasti eri näkökulmista. Varhaiskasvatustutkimuksen ja –teorian kautta on löydettävissä laatutekijöitä, joiden avulla varhaiskasvatuksen laatua voidaan jäsentää. (Hujala ym. 1999, 55.)

Hujala-Huttunen on esittänyt Suomessa ensimmäisen kattavan jäsenyyksen päivähoidon laadusta vuonna 1995. He ovat nostaneet varhaiskasvatuksen tutkimuksista esiin neljä, näkökulmiltaan erilaista laatutekijää. Ensimmäiseksi päivähoidon laatua säätelevät puitetekijät, jotka ovat reunaehtoja päivähoidon toteuttamisessa, esimerkiksi ryhmäkoko. Toiseksi välilliset tekijät, jotka säätelevät laatua toiminnallisesti, kuten henkilökunnan ja vanhempien yhteistyö. Kolmantena ovat kasvatusprosessiin liittyvät tekijät, esimerkiksi vuorovaikutus lasten ja aikuisten välillä. Neljänneksi tulee tuotoksen taso eli vaikutukselliset tekijät, joita ovat muun muassa lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen. (STM 2004:6, 73-74.)

Edellä olevat neljä laatutekijää muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joiden avulla voidaan kokonaisvaltaisesti arvioida päivähoidon laatua. (Hujala ym. 1999,77.) Kuviossa 1 on nähtävillä eri laatutekijät ja niiden sisältämät asiat.

Kuvio 1. Päivähoidon laadunarviointimalli (Hujala ym. 1999, 78.)

Laatutekijät ovat toisistaan riippuvaisia. Toimiakseen ne tarvitsevat myös laadukkaan prosessin. Prosessia ohjaavat välilliset tekijät, jota taas säätelevät puitetekijät. Esimerkiksi, jos työntekijät päiväkodissa vaihtuvat usein (puitetekijät), ei henkilökunnan ja vanhempien yhteistyö (välillisesti ohjaavat tekijät) toteudu parhaalla mahdollisella tavalla. Tämä taas vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja arviointiin (prosessitekijät), koska kaikki vanhemmat eivät ehkä saa tuotua esille toiveitaan lapsensa hoidon suhteen. Niinpä vanhempien tyytyväisyys (vaikuttavuustekijät) hoitoon on huono. (Hujala ym. 1999,77.)

2.2.1 Palvelutaso

Palvelutaso on palvelun eli päivähoidon *saatavuutta* ja *riittävyyttä*. Kunnilla on tässä suuri vastuu. *Palvelun saatavuuteen* kuuluu uskottavuus, luotettavuus sekä käytännön helppous, esimerkiksi sijainti ja aukioloajat. Kynnys palvelujen käyttämiseen pitää siis olla matala. Perheiden pitää pystyä valitsemaan heille sopivin hoitomuoto ja sen tulisi olla laadultaan riittävän hyvää. *Palvelun riittävyys* tarkoittaa sen tarjonnan ja kysynnän suhdetta eli saavatko kaikki tarvitsijat palvelua ja joudutaanko sitä odottamaan. Kunnissa tulee olla riittävästi päivähoitopaikkoja saatavilla. (Hujala ym. 1999,80-83.)

2.2.2 Puitetekijät

Puitetekijöihin kuuluvat *ryhmän koostumus, ihmissuhteiden pysyvyys ja fyysinen ympäristö*. Puitetekijöiden vaikutusta hoidon laatuun on tutkittu runsaasti. Tutkimuksissa on havaittu, että *ryhmäkoko* ja *aikuisten ja lasten välinen suhdeluku* vaikuttavat merkittävästi hoidon laatuun. Ryhmäkoolla ja suhdeluvulla on suoria vaikutuksia kasvatushenkilöstön, vanhempien ja lasten toimintaan ja käyttäytymiseen. Kun henkilöstöä on tarpeeksi ja lapsiryhmän koko ei ole liian suuri, lasten keskinäinen leikkitoiminta ja kielellinen vuorovaikutus on vilkasta. Tutkimuksissa on todettu, että se vähentää myös lasten käyttäytymishäiriöitä ja ahdistuneisuutta, lapset leikkivät paljon roolileikkejä ja osallistuvat ja keskittyvät toimintaan paremmin. Henkilöstön riittävä määrä vähentää poissaoloja töistä sekä parantaa vanhempien ja henkilökunnan välistä yhteistyötä ja arvostusta. (Hujala ym. 1999, 86-87.)

Pysyvä hoitosuhde on tärkeää, jotta aikuiset voisivat paremmin ymmärtää lapsen ilmaisuja ja kommunikaatiota. Näin aikuiset pystyvät reagoimaan herkemmin ja toimimaan asianmukaisesti lapsen ilmaisemiin tarpeisiin. Lasten leikki ja kielellinen kehitys on korkeatasoisempaa ja he ottavat enemmän kontakteja pysyviin hoitajiin. Lapset myös ilmaisevat tunteitaan myönteisemmin. Perhepäivähoidossa on tärkeää, että oma hoitaja ja varahoitaja tekevät yhteistyötä, jotta varahoitaja tulisi lapselle

tutuksi jo ennen kuin varahoitoa tarvitaan. Näin kynnyks toiseen hoitopaikkaan menemisestä pienenee. (Hujala ym. 1999, 94-95.)

Fyysiseen ympäristöön kuuluvat päivähoitopaikan sisä- ja ulkotilat sekä kaikenlaiset välineet esimerkiksi lelut ja leikkittelineet sekä materiaalit kuten askartelutarvikkeet ja kirjat. Ennen kaikkea päivähoitopaikan sisä- ja ulkotilojen tulee olla mahdollisimman turvalliset. Ympäristön täytyy kuitenkin tarjota virikkeitä ja valinnanmahdollisuuksia. Lasten tulee voida toimia yksin sekä pieninä tai suurina ryhminä. Ympäristön tulee tarjota mahdollisuus sekä liikuntaan että hiljaiseen työskentelyyn. Välineet ja materiaalit on asetettava lasten saataville, koska ne osaltaan edistävät kasvua ja oppimista. (Hujala ym. 1999, 96-97.)

2.2.3 Välillisesti ohjaavat tekijät

Välillisesti ohjaaviin tekijöihin kuuluvat *yhteistyö vanhempien ja henkilökunnan kesken, muiden tahojen kanssa sekä henkilökunnan keskinäinen hyvinvointi ja yhteistyö*. Lisäksi siihen kuuluvat *henkilökunnan ammatillinen kasvu ja koulutus sekä johtajuus*. *Vanhempien ja henkilökunnan keskinäinen yhteistyö* on erityisen tärkeää, koska päivähoiton on tarkoitus edistää perheen hyvinvointia. Yhteistyöllä pyritään turvaamaan kasvatuksellista jatkuvuutta kodin ja päivähoiton välillä, mikä edistää lapsen yksilöllistä kasvua ja kehitystä. Vanhempia tuetaan kasvatuskysymyksissä ja samalla heidän kasvatustietoisuutensa lisääntyy. Myös yhteistyö muiden vanhempien kanssa on tärkeää ja sen on todettu olevan perheille tärkeä voimavara. Perheiden yksilölliset tarpeet on otettava huomioon yhteistyötä tehdessä. Vanhempien tulee voida vaikuttaa päätöksentekoon, suunnitteluun ja arviointiin ja heillä tulee olla mahdollisuus itse valita, millä tasolla ja miten he haluavat osallistua. (Hujala ym. 1999, 99-102.)

Jotta laadukas varhaiskasvatus päivähoitossa onnistuisi, se edellyttää *yhteistyötä muiden lapsen kasvatukseen liittyvien tahojen kanssa*. Muita yhteistyötahoja ovat muun muassa koulu, seurakunta ja kunnan erilaiset

palvelut. Lapsi on osa yhteiskunnallista todellisuutta ja ympäristö vaikuttaa lapseen vanhempien, päivähoitajien, opettajien ja muiden kasvattajien muodostamien vuorovaikutussuhteiden kautta. Erityisen tärkeää on turvata siirtyminen kasvatusympäristöstä toiseen mahdollisimman saumattomasti. Vanhemmat tarvitsevat kaiken mahdollisen tiedon erilaisista vaihtoehdoista, jotta he voivat valita mikä tarjolla olevista on paras lapsen ja perheen kannalta. (Hujala ym. 1999, 106-109)

Henkilökunnan keskinäinen yhteistyö ja hyvinvointi ovat perustana lapsilähtöiselle toiminnalle ja lasten keskinäiselle vuorovaikutukselle. Se on jopa tärkeämpää kuin aikuinen – lapsi- suhdelu. Henkilökunnan on oltava yksimielisiä työn tavoitteista ja menetelmistä. Tämä edellyttää laadukasta kommunikaatiota ja toimivaa työyhteisön yhteistyötä. Ne rakentuvat avoimelle vuorovaikutukselle. Asioista on puhuttava niin kuin ne ovat. Kommunikaation on oltava avointa, luottamuksellista ja toista kunnioittavaa. Päivähoidon laatuun vaikuttavat sekä välillisesti että suoraan työtyytyväisyys ja –motivaatio. Työtyytyväisyyttä vähentävät muun muassa huonot puitteet ja työn vähäinen arvostus sekä heikot etenemismahdollisuudet. Tarjotun hoidon laatuun vaikuttaa keskeisesti *henkilökunnan koulutustaso ja varhaiskasvatuksellinen koulutus*. Koulutus vaikuttaa kodin ja hoitopaikan saumattomaan kokonaisuuteen ja yhteistyöhön. Koulutuksella on vaikutusta myös työmotivaatioon ja ammatilliseen kasvuun. Henkilökunnalla tulisikin olla mahdollisuus saada koulutusta työn ohessa. (Hujala ym. 1999, 111-117.)

Johtajan tehtävänä on auttaa yksilöitä ja työryhmiä saavuttamaan tavoitteensa. Johtajan tulisi huolehtia hyvän toimintatason ja resurssien ylläpitämisestä. Johtamisen tehtävänä on myös päätösten tekeminen ja muutoksen aikaansaaminen. Varhaiskasvatuksessa johtajan tehtävä on sitouttaa päivähoiton toimijat kasvatustyön tavoitteelliseen kehittämiseen ja ottaa vastuu varhaiskasvatuksen laadunhallintatyön toteutumisesta. Johtajan tehtävä on hyvin haastava ja laaja-alainen. Kuitenkin kehitystyön onnistumiselle on tärkeää, että myös ylin johto sitoutuu

siihen. Kaikkien toimijatasojen niin kuntajohdon kuin työntekijöiden on otettava vastuu laadun tuottamisesta. (Hujala ym. 1999, 118-119.)

2.2.4 Prosessitekijät

Laadukas varhaiskasvatus edellyttää hyviä puite- ja välillisesti ohjaavia tekijöitä, mutta ne eivät takaa sitä. Kasvatusprosessi voi olla huono vaikka puitteet olisivat laadukkaat. Tutkimukset ovat osoittaneet, että prosessin laatu vaikuttaa enemmän kuin laadun rakenteelliset tekijät. Prosessitekijöitä ovat *perushoito, aikuinen – lapsi vuorovaikutus, lasten keskinäinen vuorovaikutus, lapsilähtöinen toiminta ja toiminnan suunnittelu ja arviointi*. *Perushoidon* tavoitteena on lapsen fyysisen ja psyykkisen kehityksen edistäminen, terveyden ja toimintakyvyn vahvistaminen ja suojele sekä lapsen omatoimisuuden tukeminen. Siinä otetaan huomioon lapsen yksilölliset tarpeet ja suunnittelu tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa. Perushoitoon kuuluvat terveellinen ravitsemus, riittävä uni ja lepo, liikunta, ulkoilu, henkilökohtainen hygienia ja puhtaus sekä vaatetus. (Hujala ym. 1999, 128-129.)

Aikuinen – lapsi vuorovaikutuksessa keskeistä on se, miten aikuiset toimivat lasten kanssa, miten suhtautuvat lapseen, mitä asioita he kasvatuksessa pitävät tärkeinä ja millaisia kasvatusmenetelmiä he käyttävät lasta ohjatessaan. Tunteiden osoittaminen, kommunikaatio ja herkkyys reagoida lasten erilaisiin tarpeisiin antavat pohjan myönteiselle kehitykselle, erityisesti älyllisessä ja kielellisessä kehityksessä. Positiivinen kiintymyssuhde auttaa lasta muodostamaan paremmin sosiaalisia suhteita myös muihin lapsiin. Lasten on saatava yksilöllistä huomiota ja kannustusta päivittäin. Lapset pystyvät keskittymään paremmin ja sitoutuvat tehtävän tekoon halukkaammin kun aikuisen kanssa työskentely on miellyttävää ja lämmintä. (Hujala ym. 1999, 133, 136-137.)

Lasten keskinäisen vuorovaikutuksen merkitys päivähoidon mielekkyyteen ja laatuun lasten itsensä kannalta on erityisen tärkeää.

Ystävät tuovat päivähoitoon turvallisuutta, mielekkyyttä ja vähentävät stressiä vaikeissa tilanteissa. Vertaisvuorovaikutuksella on positiivinen vaikutus lasten sosiaalisiin suhteisiin ja ajattelun kehittymiseen. Myös oppimisen kannalta lasten keskinäinen vuorovaikutus on tärkeää. Opiskeleminen vertaisryhmissä on syvällisempää kuin aikuisen johdolla itsekseen opiskellen. Lapset myös oppivat erilaisia asioita eri lapsilta. Kun lapset opettavat toisiaan he samalla kehittävät omia sosiaalisia valmiuksiaan kuten kuuntelemista, kommunikointia ja oppimaan oppimista. Luova leikki on hyvä väline lasten keskinäisessä vuorovaikutuksessa. Aikuisten tehtävä on antaa lapsille mahdollisuus lasten keskinäiseen vuorovaikutukseen. (Hujala ym. 1999, 138-140.)

Perusajatus *lapsilähtöiselle toiminnalle* on, että kasvatuskäytännöt vastaavat mahdollisimman hyvin lasten yksilöllisiin tarpeisiin. Toiminta perustuu käsitykselle, että lapsi on luonnostaan sosiaalinen, leikkivä, utelias ja aktiivinen. Lapset oppivat parhaiten kun ovat kiinnostuneita asiasta, mikä edellyttää, että he kokevat opittavan asian olevan merkityksellinen omassa elämässään. Lapselle merkityksellisiä asioita ovat leikki sekä perushoitoon, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja lähiympäristössä liikkumiseen kuuluvat taidot. Lapset voivat harjoitella opittavia asioita aidoissa ja motivoivissa tilanteissa kun opittavat asiat sisällytetään tuttuun päivittäiseen toimintaan. Lapsen mielenkiinnonkohteisiin ja vahvuuksiin perustuva toiminta lisää itsetuntoa ja oppimismotivaatiota. Toimintojen on oltava lapselle tarpeeksi haasteellisia, ei liian vaikeita tai helppoja, ja niissä pitää ottaa huomioon lapsen yksilöllinen kehitys- ja ikätaso. Lapsen mahdollisten kykyjen rajoissa toteutettu toiminta edistää kehitystä ja uuden oppimista. Spontaani toiminta lasten kesken on tärkeää kehityksen, oppimisen ja toiminnan mielekkyyden kannalta. (Hujala ym. 1999, 143-145.)

Opetussuunnitelmassa tulisi olla näkyvillä kasvatukselliset ja opetukselliset tavoitteet, jotta *toiminnan suunnittelu ja arviointi* olisi parempaa. Henkilökunnalla tulee olla selkeä käsitys toiminnan taustalla vaikuttavasta arvoista ja näkemyksistä. Näkyvät tavoitteet lisäävät

avoimuutta ja mahdollistavat paremman arvioinnin. Arvioinnin pitäisi perustua lapsilähtöisyyteen ja perhekeskeisyyteen. Eri kasvuympäristöt kuten koti ja päivähoito tulee ottaa huomioon. Vanhemmat otetaan mukaan arviointiin ja arviointimenettelyjen tulisi olla mahdollisimman vähän lasta häiritseviä. Lasta tulisi havainnoida luonnollisessa ympäristössä ja huomiota on kiinnitettävä siihen, miten lapsi toimii yksin, ryhmässä sekä toisen lapsen tai aikuisen kanssa. Arvioinnista keskustellaan myös vanhempien kanssa. Tiedot on jaettava ymmärrettävällä tavalla. Arvioinnin tulee johtaa lapsen kehittymistä ja itsenäistymistä tukevaan toimintaan. Lapsi voidaan myös ottaa mukaan kannustamalla häntä itsearviointiin. Lapset kasvavat ja kehittyvät koko ajan. Siksi arvioinnin ja toiminnan suunnittelun tulee olla jatkuvaa, jotta pystytään tarjoamaan laadukasta ja kokonaisvaltaista kasvatustoimintaa. (Hujala ym. 1999, 148-150.)

2.2.5 Vaikuttavuustekijät

Vaikuttavuustekijät ovat asioita, jotka päivähoito saa aikaan asiakkaissa tai toimintaympäristössään. Arvioimalla ja kehittämällä päivähoitoa voidaan lisätä sen vaikuttavuutta. *Vaikutuksia voidaan arvioida lasten, vanhempien ja yhteiskunnan näkökulmasta.* Vaikuttavuustekijöillä voidaan arvioida miten hyvin laatuvaatimukset ja –tavoitteet toteutuvat. Vaikutusten oletetaan olevan sitä myönteisempiä, mitä paremmin vaatimukset ja tavoitteet ovat onnistuneet. *Lasten myönteiset kokemukset päivähoitosta ovat erittäin tärkeitä päivähoiton toimivuuden ja laadun kannalta.* Myönteiset kokemukset johtavat lapsen myönteiseen kehittymiseen, tällöin myös vuorovaikutus ja kommunikaatio on runsasta ja tehokasta. (Hujala ym. 1999, 155-156.)

Päivähoidossa tehtyjen seurantalutkimusten mukaan päivähoitolla on myönteisiä vaikutuksia *lasten sosiaaliseen kehitykseen* ja se edistää *oppimisen prosessia, selviytymistä sosiaalisissa tilanteissa ja sopeutumista yhteiskuntaan.* Lapset, jotka tulevat päivähoitoon heikosta kasvuympäristöstä, hyötyvät eniten laadukkaasta kasvatuksesta.

Vaikutuksia arvioitaessa on kuitenkin otettava laajasti huomioon sekä lapsi-, perhe- että päiväkotikohtaiset tekijät. Suoria syy-seuraus-suhteita on näin ollen vaikea tehdä. (Hujala ym. 1999, 158-161.)

Viime vuosina on tutkittu paljon lasten *vanhempien tyytyväisyyttä* päivähoitoon. Vanhemmat, joiden lapset ovat hyvälaatuisessa päiväkodeissa, ovat usein hieman kriittisempiä päivähoitoa kohtaan kuin huonolaatuisten päiväkotien vanhemmat. Tämä saattaa johtua siitä, että vanhemmat kiinnittävät huomiota ja arvostavat eri asioita kuin varhaiskasvatuksen asiantuntijat. Toisaalta vanhempien laatuvaatimukset ovat paljolti sidoksissa heidän kokemuksiinsa päivähoidosta. Vanhemmat eivät osaa vaatia laadukasta päivähoitoa jos heillä ei ole tietoa tai kokemuksia siitä. He myös pitävät päivähoitoa laadukkaana silloin kun heidän lapsensa ovat tyytyväisiä, kehitys on positiivista ja hoitopaikka vaikuttaa turvalliselta. Vanhemmat tarkastelevat laatua ja lastensa tarpeita suhteessa perheen tarpeisiin ja elämäntilanteeseen. Käytännölliset seikat kuten sijainti ja sopivat aukioloajat, lisäävät vanhempien tyytyväisyyttä. Myös sellaiset seikat kuin lapsen ja kasvattajan välinen suhde, oppimismahdollisuudet ja aikuisten määrä suhteessa lasten määrään vaikuttavat vanhempien tyytyväisyyteen. Vanhemmille on tärkeää, että he voivat vaikuttaa ja osallistua päivähoiton toteuttamiseen. He haluavat olla osallisia lastensa varhaiskasvatusprosessissa ja tuntea, että saavat apua ja tukea kasvatuksellisissa vaikeuksissa ja ongelmissa. (Hujala ym. 1999, 162-163, 166.)

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus tarkoittaa päivähoiton tuottamia pitkän aikavälin vaikutuksia yhteiskunnassa. Lähtökohtana arvioinnille ovat yhteiskunnan päivähoidolle asettamat tehtävät. Päivähoito vaikuttaa lapsiin ja perheisiin, mutta sillä on myös kansantalouden kannalta myönteisiä vaikutuksia. Päivähoito muun muassa mahdollistaa vanhempien työssäkäynnin, se auttaa myös lapsia oppimaan oppimisessa sekä vaikuttaa perheiden hyvinvoinnin ja tyytyväisyyden edistymiseen. (Hujala ym. 1999, 167-168.)

2.3. Laatu perhepäivähoidossa

Sanna Parrila (2002) on tutkinut perhepäivähoidon laatua ja kehittämistä. Perhepäivähoidon laadun arvioimiseen voidaan käyttää Hujalan ym. (1999) kehittämää laadunarviointimallia (ks. kuvio sivu 9). Mallin sisältämät laatutekijät ovat merkityksellisiä myös perhepäiväkodeissa. Parrila on soveltanut laadunarviointimallia puhtaasti perhepäivähoitoon sopivaksi kokonaisuudeksi.

2.3.1 Puitetekijät

Perhepäivähoidossa puitetekijöihin kuuluvat *palvelutaso*, *ryhmän koostumus* ja *ihmissuhteiden pysyvyys*. *Palvelutasoon* kuuluvat riittävyys ja saatavuus. Se, että perhe saa lapsensa haluamaansa hoitomuotoon, on tärkeää vanhempien ja hoitajan välisen yhteistyön onnistumiselle. *Ryhmän koostumukseen* liittyvät ryhmäkoko, aikuinen- lapsi-suhdeluku, lapsiryhmän ikärakenne ja oman lapsen kuuluminen hoitoryhmään. Ryhmäkoko voi olla tärkein perhepäivähoitajan toimintaan vaikuttava tekijä. Hoitajan herkkyys huomioida lasten tarpeita ja tunteita huonontuu kun lapsiryhmä on suuri. Aikuinen- lapsi-suhdeluku korostuu pienempien lasten ryhmässä. Kun aikuisia on vähän, lapset ovat useammin apaattisia ja poissa tolaltaan. Lasten viihtymisen kannalta lapsiryhmän ikärakenne on ratkaisevaa. Samanikäiset kaverit ovat tärkeitä, jotta syntyy toimivia leikkejä. Joidenkin hoitajien kohdalla oman lapsen kuuluminen lapsiryhmään on merkittävä stressiin ja työstä luopumiseen vaikuttava tekijä. Ongelmana voi olla esimerkiksi lapsen kateus muita lapsia kohtaan. *Ihmissuhteiden pysyvyys* korostuu alle kolmevuotiailla lapsilla. Aikuinen ymmärtää paremmin lapsen tarpeita ja kommunikaatiota pysyvässä hoitosuhteessa. Erityisesti perhepäivähoidossa tällä on merkitystä kun hoitajan vaihtumisesta seuraa usein myös hoitopaikan vaihtuminen. (Parrila, 2002. 49-51.)

2.3.2 Välillisesti ohjaavat tekijät

Välillisesti laatua ohjaaviin tekijöihin Parrila (2002) nostaa *1) yhteistyön vanhempien kanssa, 2) koulutuksen, ammatillisuuden ja työmotivaation, 3) työyhteisön sisäisen yhteistyön ja hyvinvoinnin, 4) yhteistyön muiden tahojen kanssa, 5) perhepäivähoidon ohjauksen, 6) hoitajan perheen ja 7) palkkaus- ja työaikasäädökset.* (Parrila, 2002. 52.)

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on yksi keskeisimmistä laatutekijöistä päivähoidossa. Päivähoitolaki (1973/36) ja päivähoidon valtakunnalliset linjaukset (2002) korostavat vanhempien ja henkilöstön välistä kasvatuskumppanuutta. Perhepäivähoidossa perhe- ja kasvatusasioista keskusteleminen voi onnistua jopa luontevammin kuin päiväkotiympäristössä. Päivittäinen kommunikaatio on tärkeää ja yhteistyötä vanhempien kanssa helpottavat myös yhteiset arvot ja kasvatuskäsitys. *Koulutus, ammatillisuus ja työmotivaatio* ovat vahvasti yhteydessä perhepäivähoidon laatuun. Osallistumalla koulutukseen perhepäivähoitajien kasvatustietoisuus, ammattitaito ja halu oman työn kehittämiseen lisääntyy. Koulutus myös lisää työmotivaatiota. Suurin työmotivaatioita ja -tyytyväisyyttä vähentävä tekijä perhepäivähoitajilla ovat palkkaus- ja työaikajärjestelyt, esimerkiksi pitkät työpäivät, työn vähäinen arvostus ja riittämätön palkka työn vaativuuteen ja vastuullisuuteen nähden. (Parrila, 2002. 52-54.)

Työyhteisön sisäinen hyvinvointi ja yhteistyö sekä yhteistyö muiden tahojen kanssa on perhepäivähoidossa haasteellista, koska hoitajat toimivat pääasiassa yksin, ilman yhteisöllistä tukea. Yhteistyö kuitenkin tukee, saadun palautteen kautta, ammatillista kehittymistä. Perhepäivähoitajat voivat tehdä yhteistyötä muun muassa päiväkotien, seurakuntien ja koulun kanssa. Hoitajille on tärkeää saada myös *ohjausta* ja tukea omasta työstään. Ohjaaja auttaa perhepäivähoitajia jaksamaan työssä. Ohjaajan ja hoitajan välisen tiedonkulun täytyy olla toimivaa ja on tärkeää, että ohjaaja arvostaa perhepäivähoitajien työtä. (Parrila, 2002. 55-56.)

Hoitajan perheen suhtautuminen hoitajan työhön vaikuttaa perhepäivähoidon laatuun. Heikon ammatti-identiteetin omaavat hoitajat ovat riippuvaisia perheensä tarjoamasta tuesta työlleen. Myös *palkkaus* voi heikentää työmotivaatiota. Palkkataso on yleisesti alhainen ja hoitajat eivät kuulu normaalien *työaikasäädösten* piiriin. Pitkät työpäivät voivat aiheuttaa henkilöstön väsymistä. (Parrila, 2002. 56-57)

2.3.3 Prosessitekijät

Perhepäivähoidon laadun prosessitekijöiksi Parrila (2002) nostaa 1) *aikuinen- lapsi-vuorovaikutuksen*, 2) *vertaisvuorovaikutuksen ja leikin*, 3) *oppimisympäristön*, 4) *perushoidon*, 5) *muun toiminnan* ja 6) *toiminnan suunnittelun ja arvioinnin*. Aikuisen ja lapsen välinen vuorovaikutus on tunneperäisempää ja runsaampaa perhepäivähoidossa kuin päiväkodissa. Esimerkiksi ruokailu-, pukemis- ja leikkihetket ovat tärkeitä vuorovaikutustilanteita, joissa jaetaan yhteinen toiminta ja huomio. Aikuinen- lapsi-vuorovaikutus vaikuttaa myös lapsen sosiaaliseen kehitykseen. Lasten keskinäinen vuorovaikutus on myös tärkeää. Sillä on yhteys lasten kognitiiviseen kehitykseen. Aikuisen rooli on tukea ja varmistaa, että vuorovaikutus on monipuolista ja toimii oppimisen kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. (Parrila, 2002. 59-62.)

Perhepäivähoidossa *oppimisympäristö* on enemmän lasten kotiympäristön kaltainen. Ympäristön kannalta tärkeitä asioita ovat muun muassa turvallisuus ja monipuolisuus. Ympäristön toimintamahdollisuuksia voidaan monipuolistaa esimerkiksi hyödyntämällä lähiympäristön kirjastoa tai leikkipuistoa. Kun perhepäivähoitoympäristö on suunniteltu lapsia varten, hoitaja suhtautuu lapsiin positiivisemmin ja rajoittaa vähemmän lasten toimintaa. *Perushoitoon* kuuluu terveellinen ravinto, riittävä uni ja lepo, liikunta, ulkoilu, henkilökohtainen hygienia ja puhtaus sekä tarkoituksenmukainen vaatetus. Perhepäivähoidossa suurin osa ajasta kuluu juuri perushoitoon.

Perushoidon merkitys korostuu sitä enemmän, mitä pienempiä lapsia hoitajalla on hoidettavana. Päivähoidon muuhun toimintaan sisältyvät perushoidon ulkopuolelle jäävät toiminnot, kuten aikuisen tarjoamat aktiviteetit, työkasvatus ja luovat toiminnat. Perhepäivähoidon toiminnassa tulee huomioida lasten ikä- ja kehitystaso sekä yksilölliset tarpeet. (Parrila, 2002. 63-66.)

Toiminnan suunnittelu ja arviointi on myös perhepäivähoidossa tärkeää. Perhepäivähoidossa suunnittelua tulee toteuttaa sekä ryhmä että yksilötasolla. Suunnitteluun osallistuu perhepäivähoidon esimies, hoitaja, lapset sekä vanhemmat ja siinä tulee ottaa huomioon lasten yksilölliset tarpeet. Suunnitelmien täytyy myös muuttua ja mukautua lasten tarpeiden ja tilanteiden mukaisesti. Arviointiin voi kuulua itsearviointi, vanhempien suorittama arviointi, lasten suorittama arviointi tai laadunarviointijärjestelmien toimivuuden arviointi. Itsearvioinnilla on usein positiivisia vaikutuksia päivähoidon laatuun. Perhepäivähoidossa itsearvioinnin tuloksista keskustellessa on tärkeää tarjota tukea ja keskustelukumppania, koska hoitajalla ei usein ole työkaveria, jonka kanssa jakaa kokemukset. Arvioinnin tulee myös olla jatkuva sen kaikilla osa-alueilla, jotta siitä saatava tieto toteutuu myös käytännössä. (Parrila, 2002. 69-73.)

2.3.4 Vaikuttavuustekijät

Perhepäivähoidon laadun vaikuttavuustekijät ovat pitkälti samoja kuin Hujalan ym. (1999) laadunarviointimallissa. Yhteiskunnallinen vaikutus on positiivista mikäli perhepäivähoito toteutuu puite-, välillisten ja prosessitekijöiden osalta laadukkaasti. Perhepäivähoidon vaikutukset lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen kytkeytyvät hoidon laatuun sekä päivähoidossa että kotona ja lapsikohtaisiin tekijöihin. Laadukas perhepäivähoito vaikuttaa positiivisesti lapsen sosiaaliseen kehitykseen tasoltaan huonon kotikasvatuksen piiriin kuuluvilla lapsilla. Lasten tyytyväisyys päivähoitoon perustuu heidän kokemuksiinsa päivähoitosta ja sen arjesta. Lasten tyytyväisyyteen vaikuttavia tekijöitä ovat

ihmissuhteet, oppimisympäristö, perushoito sekä leikki ja muu toiminta. Vanhempien tyytyväisyys on myös yksi laadun vaikutustekijä. Perhepäivähoidossa vanhempien tyytyväisyys liittyy kiinteästi siihen ovatko he tyytyväisiä lapsen hoitajaan. Vanhemmat ovat usein tyytyväisempiä leikki- ja toimintatuokioihin päiväkodeissa kuin perhepäivähoidossa. Vanhempien tyytyväisyyteen vaikuttaa myös lapsen viihtyminen ja myönteinen asenne hoitoon. (Parrila, 2002. 73-80.)

3 YHTEISTYÖ LASTEN VANHEMPIEN KANSSA

3.1. Kasvatushenkilökunnan ja lasten vanhempien näkökulmia päivähoiton laatuun

Henkilökunnalla on erilaisia käsityksiä laadukkaasta toiminnasta. Näitä käsityksiä muovaavat käytännön kokemus, koulutus, itseopiskelu sekä toimintaa ohjaavat säädökset ja suositukset, joiden taustalla vaikuttavat erilaiset kasvatusteoriat, teoreettiset ja tutkimukselliset suuntaukset. Keskeisimmät ajattelutavat, jotka ovat vaikuttaneet varhaiskasvatuskäytäntöihin, ovat olleet lapsilähtöisyys ja perhekeskeisyys. (Tauriainen 2000, 33.)

Lapsilähtöinen ajattelutapa korostaa tekemällä oppimista eli lapsen omaa toimintaa, tiedon rakentumista vuorovaikutuksessa yksilön fyysisen ja sosiaalisen ympäristön kanssa. Elämykset ja konkreettiset kokemukset, esimerkiksi retki metsään, lapsen aloitteellisuus ja aktiivisuus, ohjaava kasvatustyyli sekä opetuksen tavoitteiden sisällyttäminen lapselle tärkeisiin toimintoihin ovat myös tärkeitä. Lapsilähtöisessä toiminnassa tulee myös ottaa huomioon lasten erilaiset kulttuuritaustat sekä kehityksessään viivästyneiden lasten tarpeet. Perhelähtöisessä toiminnassa perheiden yksilölliset tarpeet, vahvuudet ja elämäntyyli ovat palvelujen suunnittelun lähtökohta. Vanhemmat määrittelevät ne itse ja

valitsevat myös itselleen sopivimman hoitomuodon. Yhteistyön suunta on muuttunut kodeista päiväkoteihin vaikuttamiseksi. (Tauriainen 2000, 34, 40.)

Vanhempien huomio päivähoiton laatuun liittyen kohdistuu vahvasti yksilötason tarpeisiin kuten lapsen yksilölliseen huomioimiseen, hoidon turvallisuuteen, toiminnan virikkeellisuuteen, hoidon pätevyyteen ja ryhmäkokoon sekä kodin ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön. Vanhempien laatuksitykset ovat vahvasti kytköksissä yhteiskunnallisiin ja paikallisiin olosuhteisiin eli siihen millaisia hoitovaihtoehtoja asuinpaikkakunnalla on saatavissa. Heidän käsityksiinsä vaikuttavat myös oma elämäntilanne, omat kasvatuskäsitykset ja -kokemukset sekä tieto olemassa olevista palveluista ja niiden laadusta. Kun tieto päivähoiton toiminnasta ja mahdollisuuksista lisääntyy, vanhemmat uskaltavat paremmin tuoda esille omia toiveitaan ja vaatimuksiaan. (Tauriainen 2000, 45- 47.)

Useimmat vanhemmat ovat kiinnostuneita oman lapsensa arkipäiväisistä kasvatustilanteista. Näin ollen yhteistyö on rikkainta silloin kun käsitellään sekä ohjaajan havaintoja lapsesta päivähoitossa että vanhempien havaintoja lapsesta kotona. Edellytys sille, että vanhemmat osallistuisivat myös yleisempään päivähoiton toiminnan kehittämiseen on onnistunut vanhempien tarpeista lähtevä yhteistyö, joka tukee perheiden omaa elämäntilannetta. (Tauriainen 2000, 47- 48.)

3.2 Kasvatuskumppanuus

Vanhemmat jakavat kasvatustasvuunsa ja vanhemmuutensa erilaisten yhteiskunnallisten kasvattajien (päiväkoti, perhepäivähoitajat) kanssa. Samalla päivähoito on muuttanut suhdettaan perheisiin tasavertaisemmaksi. Siinä painotetaan tasavertaista kasvatuskumppanuutta. (Alasuutari, 2003. 13,26.)

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja henkilöstön tasavertaista vuorovaikutusta. Sillä tarkoitetaan henkilöstön ja vanhempien tietoista sitoutumista ja toimimista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 11.)

Kasvatusvastuun onnistuneen jakamisen kannalta on olennaista, miten päivähoito ja koti sitoutuvat toteuttamaan yhteistä, mutta jaettua kasvatustehtävää. Kasvatuskumppanuuden onnistuminen edellyttää kasvattajan ja vanhemman keskinäistä luottamusta, vuoropuhelua ja huolen jakamista arjen kasvatuskysymyksissä. Vanhemmat kantavat huolta ja haluavat tietoa siitä, miten hoitaa ja kasvattaa lastaan ja mitkä asiat kuuluvat lapsen normaaliin kehitykseen. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 15.)

Vanhemmilla täytyy olla mahdollisuus osallistua omaa lastaan koskeviin keskusteluihin ja lapsikohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Kasvatuskumppanuuden tavoite on kasvattajien ja vanhempien kohtaamisten asteittainen syventäminen. Tämä tarkoittaa, että lapsen asiat ja elämäntilanteet päivähoitossa ja perheessä tulevat vastaanotetuksi ja jaetuksi tasavertaisessa ja avoimessa vuoropuhelussa. Kasvatuskumppanuus lähtee aina lapsen tarpeista ja lapsen edun toteuttamisesta. Tavoitteena on, että lapsi tulee kokonaisvaltaisesti nähdyksi, ymmärretyksi ja kannatelluksi. Tämä vaatii vanhempien ja kasvattajien luottamuksellista, kunnioittavaa ja avointa vuoropuhelua. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 17.)

Kasvatuskumppanuus alkaa aina tutustumisesta. Perheen kotona tapahtuva tutustumiskäynti on usein luontevin paikka ensimmäiselle tapaamiselle. Tutustumiskäynnin tavoitteena on käydä keskustelu liittyen lapsen päivähoiton aloitukseen, perheen odotuksiin ja toiveisiin. Aloituskeskustelun tarkoituksena onkin antaa perheelle puheenvuoro. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 41.)

Kun siirtyminen kotoa päivähoitoon toteutuu vaiheittain ja asteittain, on lapselle tärkeän jatkuvuuden tunteen mahdollista säilyä. Tutustumiskäynnillä tehdyt havainnot ja vanhempien kertomukset lapsesta auttavat kasvattajaa vastaanottamaan lasta päivähoitoon ja luomaan suhdetta lapseen. Yhteinen vuoropuhelu vanhemman, kasvattajan ja lapsen välillä tapahtuu päivittäisissä kohtaamisissa kun vanhemmat tuovat ja hakevat lapsensa päivähoidosta. Päivittäinen lapseen liittyvien asioiden jakaminen helpottaa paljon myös huoli- ja pulmatilanteiden esille ottamista. Keskeistä kasvatuskumppanuuden toteutumiseksi ovat vanhempien kanssa käytävät kasvatuskeskustelut. Keskusteluja tulee pitää ainakin kerran vuodessa. Lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan jokaiselle päivähoidossa olevalle lapselle yhteistyössä vanhempien kanssa. Suunnitelman toteutumista myös arvioidaan säännöllisesti. Keskusteluissa on tärkeää luoda kasvattajien ja vanhempien välille kannustava ja myönteinen ilmapiiri. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 43-46.)

3.3 Päivähoidon valtakunnalliset linjaukset

Varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin linjauksiin on koottu suomalaisen varhaiskasvatuksen keskeiset periaatteet ja painopistealueet. Vanhemmilla on ensisijainen oikeus ja vastuu lasten kasvatuksesta. Yhteiskunnan on tuettava vanhempia heidän kasvatustehtävässään. Yhtenä tavoitteena on, että palvelujärjestelmää kehitetään lasten ja vanhempien tarpeista lähtien. (STM 2002:9, 3.)

Erityisesti linjauksissa korostetaan kasvatuskumppanuutta. Tavoite on, että kaikissa lapsiperheiden palveluissa omaksutaan lapsi- ja perhelähtöiset varhaiskasvatuksen tavoitteet, toimintatavat ja yhteistyökäytännöt. Keskeisiä peruspalveluita lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen kannalta ovat neuvola, päivähoito, esiopetus ja koulu. Näiden palveluiden keskinäinen yhteistyö ja kasvatuskumppanuus

vanhempien kanssa, vaatii kehittämistä yhteiseltä arvopohjalta. (STM 2002:9, 7, 10.)

Varhaiskasvatuksen linjausten pohjalta on laadittu valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma, joka ohjaa varhaiskasvatuksen sisällön ja laadun toteuttamista. Tarkoitus on, että kunnissa kehitetään varhaiskasvatusta laatimalla paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat (Vasu) valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta. (STM 2002:9, 8.)

Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma on varhaiskasvatuksen ohjauksen väline. Tavoitteena on sen avulla edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista koko maassa ja ohjata sisällön kehittämistä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet muodostavat yhdessä esi- ja perusopetussuunnitelmien kanssa valtakunnallisesti lasten hyvinvointia, tasapainoista kasvua ja oppimista edistävän kokonaisuuden. (Stakes 2003, 5.)

4 PÄIVÄHOITO PUNKALAITUMELLA

Punkalaitumen kunnalla on kolme eri päivähoitomuotoa. Päiväkoti, perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito. Kunnallinen päivähoitotoiminta alkoi 1970-luvulla perhepäivähoidon muodossa. Nykyään kunnassa toimii 10 perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoito tarjoaa tarvittaessa ympärivuorokautista hoitoa 1-6-vuotiaille lapsille. Hoitajat muodostavat keskenään ryhmän eli ”tiimin”. Tiimiin kuuluu 4-5 hoitajaa ja tällä hetkellä tiimejä on kaksi. Tiimit järjestävät keskenään toimintaa ja tapaamisia, esimerkiksi hiihtokisat ja vanhempainillat. Tiimeillä on myös kerran kuukaudessa tapaaminen päivähoiton johtajan kanssa. Varahoito järjestyy yleensä tiimin sisällä, jos tiimin muilla hoitajilla ei ole tilaa,

varahoitopaikka on ryhmäperhepäivähoidossa. Poikkeuksena ovat lapset, joille varahoitopaikka on määrätty päiväkotiin.

Päiväkoti perustettiin 1980-luvun alussa. Päiväkodissa toimii 21 – paikkainen kokopäiväryhmä, joka tarjoaa arkisin klo 6.30 – 17.00 suunniteltua ja ohjattua toimintaa 3-7-vuotiaille lapsille. Päiväkodissa työskentelee yksi lastentarhanopettaja ja 2 lastenhoitajaa, ryhmäavustaja sekä yksi laitoshuoltaja. Kaikkien päivähoitomuotojen johtajana toimii päivähoiton johtaja, jonka työpiste on perusturvatoimistossa. Päivähoiton johtaja toimii sijaisena päiväkodin työntekijöille, jos tarve vaatii.

Hoitosopimukset tehdään hoitopaikassa tai kotona. Tähän mennessä sopimukset on pääsääntöisesti tehty hoitopaikassa mutta päivähoitoon yritetään saada uutta käytäntöä, jonka mukaan hoitosopimuksia pyritään tekemään enemmän myös lasten kotona.

Ryhmäperhepäivätoiminta alkoi syksyllä 2003. Ryhmässä on 2 lähihoitajaa ja 1 perhepäivähoitaja, jotka hoitavat 12 lasta. Lapset ovat iältään 1-6-vuotiaita. Ryhmäperhepäivähoito toimii arkipäivisin maanantaista perjantaihin ja aukioloajat joustavat vanhempien tarpeen mukaan. Ryhmäperhepäivähoito toimii samoissa tiloissa päiväkodin kanssa. Esiopetusta järjestetään sekä päiväkodissa että koulussa.

4.1 Aikaisemmat kyselyt

Tapioharjun keväällä 1999 päiväkodissa tekemästä kyselystä selviää, että vanhemmat toivovat keskusteluja koskien lastensa päivähoitoa. Keskusteluissa tulisi kysyä vanhempien toiveista lapsensa hoidon suhteen. Lapset tulee huomioida yksilöllisesti ja tasavertaisesti. Päiväkodin kasvatustavoitteita pidettiin hyvinä. Vanhemmat toivoivat myös yhteistoimintaa perheiden ja henkilökunnan kesken. Erityisen tärkeäksi asiaksi nousi se, että vanhemmat haluavat olla mukana kun

heidän lapsensa asioista keskustellaan muiden ammattilaisten kanssa. Esikoulua tulisi vanhempien mukaan myös kehittää. (Tapioharju, 1999)

Staufferin ja Varpulan vuonna 2001 keväällä tekemässä proseminarityössä tutkittiin päivähoiton laatua lasten vanhempien ja lastentarhanopettajien näkökulmasta. Tutkimuksessa tehtiin kysely lasten vanhemmille Naantalissa ja Punkalaitumella. Lastentarhanopettajat (kaksi naista ja kaksi miestä) kertoivat näkemyksistään vapaamuotoisella kirjoitelmalla. Kirjoitelmista selviää, että lastentarhanopettajat pitivät tärkeimpinä laatuun vaikuttavina asioina henkilökunnan ominaisuuksia ja yhteistyötä, aikuisten ja lasten välisiä suhteita, yhteistyötä vanhempien kanssa sekä päiväkotia ja sen antamia puitteita toiminnalle. Vanhemmille tehdystä kyselystä selviää, että he olivat suurimmaksi osaksi tyytyväisiä päivähoiton laatuun. Päiväkoti välittää hyviä arvoja ja asenteita, aukioloajat vastaavat vanhempien tarpeita ja päiväkodin kasvatustavoitteet ovat samansuuntaisia kodin tavoitteiden kanssa. Yhteistyötä perheen ja päivähoiton kesken kaivattiin kuitenkin lisää, myös yhteistyötä toisten vanhempien kanssa haluttiin lisätä. Vanhemmat toivoivat lastensa oppivan päivähoitossa erityisesti sosiaalisia taitoja. (Stauffer, Varpula. 2001)

Keväällä 2005 Kuisman tekemässä opinnäytetyössä selvitettiin Punkalaitumen päivähoiton henkilökunnan asennoitumista omaan työhönsä, perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön eli kasvatuskumppanuuteen sekä henkilökunnan kykyä arvioida omia toimintatapojaan. Tutkimusmenetelminä käytettiin kyselylomaketta ja teemahaastattelua. Kasvatuskumppanuuden toteutuminen edellyttää hyviä välejä vanhempien kanssa eli tutustumista. Kasvatuskeskustelut koettiin tarpeellisiksi, mutta niiden järjestäminen ongelmalliseksi. Päivähoitomuotojen välinen yhteistyö koettiin tärkeäksi ja tarpeelliseksi parantaa. Henkilökunta koki, että vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää ja että siihen asennoituminen on myönteistä. Vanhempien mielipiteet pitäisi hyväksyä ja lapsista tulisi keskustella myönteisesti ammattilaisten kesken. Tutkimuksen tavoitteena oli saada henkilökunta

arvioimaan omaa työtään ja toimintatapojaan. Jotta kasvatuskumppanuus toteutuisi, vaatii se vielä toimintatapojen kehittämistä ja asenteiden muokkausta. (Kuisma, 2005)

5 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

Tutkimuksessa pyrin selvittämään vanhempien mielipiteitä ja käsitystä päivähoiton toimivuudesta ja laadusta Punkalaitumella. Tutkimus toteutettiin lähettämällä päivähoitossa olevien lasten vanhemmille kyselylomake, jossa oli monivalintakysymyksiä sekä muutama avoin kysymys. Kysymyslomakkeet laadittiin käyttämällä TAK – arviointijärjestelmää.

TAK (tutki - arvioi - kehitä) on Edufin Oy:n kehittämä arviointijärjestelmä, joka on toiminut vuodesta 2000 alkaen. Edufin Oy on sosiaali- ja opetusalan täydennyskouluttaja ja se on toiminut vuodesta 1996 lähtien. TAK on julkiselle sektorille suunniteltu arviointi- ja palautejärjestelmä, jonka avulla voidaan tehdä muun muassa asiakastyytyväisyys- ja henkilöstökyselyitä sekä yksikkö- että kuntatasolla. Järjestelmä pohjautuu Excel –taulukkolaskentaohjelmaan. Päivähoitoon liittyvän arviointijärjestelmän tausta-ajatuksena on että vastuu toiminnan kehittämisestä ja laadusta edellyttää toiminnan arviointia. Menestyvän ja laadukkaan päivähoiton on kehityttävä jatkuvasti. (STM 2004: 17, 44-45.)

Kyselylomake perustuu kvantitatiiviseen eli määrälliseen tutkimukseen. Kyselylomake on aikaa säästävää ja tehokas tapa kerätä tutkimusaineistoa. Aineisto voidaan myös analysoida nopeasti tietokoneen avulla. Tulosten tulkinta voi Hirsjärven mukaan kuitenkin olla ongelmallista. Kyselytutkimuksen heikkouksina pidetään aineiston pinnallisuutta ja tutkimuksen teoreettista vaatimattomuutta. Myös vastaamattomuus voi

nousta ongelmaksi, jolloin analysoitava aineisto jää pieneksi. Halusin kuitenkin käyttää kyselyä tietojen keräämiseen, koska tietoa haluttiin mahdollisimman monelta päivähoidossa olevien lasten vanhemmilta. (Hirsjärvi ym. 2008, 190.)

Kyselylomakkeessa (ks. Liite 1) on 20 monivalintakysymystä sekä kolme avointa kysymystä. Osa kysymyksistä laadittiin itse ja osa oli TAK-arviointijärjestelmän valmiiksi laatimia. Monivalintakysymysten tarkoituksena oli arvioida asteikolla 1-5 (5=erinomainen, 4=erittäin hyvä, 3=hyvä, 2=kohtalainen ja 1=huono) millaisena päivähoiton lasten vanhemmat näkevät päivähoiton laadun Punkalaitumella ja miten heidän omat tarpeensa ja toiveensa otetaan huomioon. Avoimilla kysymyksillä haluttiin selvittää nimenomaan vanhempien mielipiteitä päivähoitopalvelujen parantamiseksi sekä heidän omia mielipiteitään laadukkaasta päivähoidosta. Yhdessä kysymyksessä mainittiin tarkoituksella yhtenä esimerkkinä varahoito, koska juuri siitä päivähoitoon on tullut eniten negatiivista palautetta.

Kunnassa ei ole koskaan tehty koko päivähoiton asiakaskunnan kattavaa kyselyä. Kyselyt ja saatekirje (ks. liite 2) lähetettiin päiväkodissa, ryhmäperhepäivähoitossa sekä perhepäivähoitossa olevien lasten vanhemmille. Kaikille lähetettiin sama kyselylomake. Lomakkeita lähetettiin yhteensä 96 ja niitä palautettiin 44 kappaletta. Siis 45,8 prosenttia vanhemmista palautti lomakkeen. Avoimiin kysymyksiin vastattiin vähemmän kuin monivalintakysymyksiin. Monessa kyselylomakkeessa oli kokonaan jätetty vastaamatta avoimiin kysymyksiin ja osassa vastattiin vain yhteen tai kahteen avoimeen kysymykseen. Osa oli maininnut syyksi sen, ettei heillä ollut kysyttävistä asioista mitään kommentoitavaa.

Kyselylomakkeet analysoitiin TAK -arviointijärjestelmällä. Kysymyksistä tehtyjen taulukuiden ja kaavioiden avulla pyrin tarkastelemaan ja löytämään tutkimuksessa yhteneviä tekijöitä vanhempien mielipiteistä ja tarpeista päivähoiton parantamiseksi.

5.1 Tutkimustehtävät

Kyselyn tarkoituksena oli siis selvittää vanhempien mielipiteitä siitä, miten ja millä osa-alueilla päivähoitoa pitäisi parantaa, sekä heidän tyytyväisyyttään olemassa oleviin palveluihin. Tutkimustehtävät voidaanakin eritellä kolmeksi eri tehtäväksi:

1. Selvittää vanhempien mielipiteitä ja käsityksiä Punkalaitumen päivähoiton laadusta.
2. Millaisena vanhemmat näkevät omat vaikutusmahdollisuutensa lastensa päivähoitoon ja sen sisältöihin, ja
3. Antaa vanhemmille mahdollisuus tuoda esille omia mielipiteitään ja ehdotuksiaan päivähoiton toimivuuden parantamiseksi.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Monivalintakysymykset

Taulukossa 1 on kuvattuna mikä kysymyksen vaihtoehdoista on valittu useimmin. Taulukossa on myös jokaisen kysymyksen vastauskeskiarvo eli mihin kohtaan kysymyksessä vanhemmat ovat keskimäärin vastanneet. Kysymykset 1-5 liittyvät päivähoiton soveltuvuuteen ja toimivuuteen, 6-13 liittyvät perheiden tarpeiden huomioimiseen ja heidän vaikutusmahdollisuuksiinsa, 14-17 liittyvät henkilökunnan tasoon ja ammattitaitoon ja kysymykset 18-20 liittyvät päivähoiton kokonaisuuteen ja siihen, miten toimiva se vanhempien mielestä on.

Taulukko 1. Vanhempien vastaukset kyselylomakkeeseen lukumäärinä ja vastausten keskiarvo. 5=erinomainen, 4=erittäin hyvä, 3=hyvä, 2=kohtalainen, 1=huono.

	5	4	3	2	1	Keskiarvo
1. Millainen on päivähoitopaikan sijainti kannaltanne?	17	12	7	7	1	3,84
2. Miten aukioloaika vastaa perheenne tarpeita?	27	12	2	3	0	4,43
3. Millaiseksi arvioitte vaihtoehtojen monipuolisuuden kuntanne päivähoitossa?	4	19	15	4	2	3,43
4. Millaisiksi arvioitte loma-aikojen hoitojärjestelyt?	1	15	20	7	1	3,18
5. Miten sijais-/varahoitojärjestelyt päivähoitossa toimivat?	7	14	11	9	1	3,40
6. Miten lapsenne käsityksenne mukaan viihtyy päivähoitossa?	23	16	4	1	0	4,39
7. Miten lapsenne vastaanotetaan aamulla päivähoitossa?	17	21	3	2	1	4,16
8. Millaista on päivähoitopaikan ja perheen välinen yhteistyö?	13	23	6	1	1	4,05
9. Miten toiveenne ja tarpeenne otetaan huomioon?	15	21	6	1	1	4,09
10. Millaiset ovat mahdollisuutenne vaikuttaa toimintaan ja sisältöihin?	3	11	24	3	2	3,23
11. Miten päivähoitopaikan asioista tiedotetaan teille?	7	21	12	2	2	3,66
12. Oma tietämyksenne päivähoitopaikan toiminnasta?	3	17	20	3	1	3,41
13. Miten päivähoitopaikan kasvatustyö on mielestänne tukenut kodin	9	21	13	0	1	3,84

kasvatustyötä?						
14. Millainen on päivähoitopaikan ilmapiiri?	16	24	4	0	0	4,27
15. Millainen on mielestänne hoitohenkilökunnan koulutustaso ja ammattitaito?	20	18	6	0	0	4,32
16. Millainen on henkilökunnan asenne lastanne ja teitä kohtaan?	21	19	3	1	0	4,36
17. Millainen on luottamuksenne lastanne hoitavaa henkilökuntaa kohtaan?	22	19	2	0	1	4,39
18. Tyytyväisyyttenne lapsenne päivähoitoon kokonaisuudessaan?	19	22	2	1	0	4,34
19. Kuinka päivähoitopaikka vastaa etukäteen muodostamaanne mielikuvaa hyvästä hoidosta?	13	25	5	0	1	4,11
20. Mikä on mielikuvasi kuntanne päivähoitopalvelujen kokonaisuudesta?	5	16	17	4	2	3,41

Taulukosta käy ilmi, että vanhemmat ovat suurimmaksi osaksi erittäin tyytyväisiä kaikkiin osa-alueisiin. Erinomaisina pidettiin kuutta eri kohtaa (kysymykset 1,2, 6,15,16 ja 17). Päivähoitopaikan sijaintia ja aukioloaikoja sekä lasten viihtyvyyttä päivähoidossa pidettiin erinomaisena. Päivähoitopaikat on pyritty järjestämään niin, että hoitopaikka olisi mahdollisimman lähellä kotia tai esimerkiksi työmatkan varrella, jolloin lapsen vieminen päivähoidon sujuu ilman pitempiä kiertomatkoja. Päivähoidon aukioloajat on myös saatu vastaamaan erinomaisesti vanhempien tarpeita. Lapsille on löytynyt hoitopaikka, joka sopii vanhempien työaikoihin ja jossa lapset myös viihtyvät.

Päivähoidon henkilökunnan ammattitaitoa ja koulutustasoa vanhemmat pitivät erinomaisina. He myös luottavat lastaan hoitavaan henkilökuntaan ja henkilökunnan asennoituminen vanhempiin ja lapsiin oli erinomaista. Lastensa päivähoidon kokonaisuuteen ja hoitopaikan ilmapiiriin vanhemmat olivat erittäin tyytyväisiä. Lasten vastaanottaminen aamulla ja perheen tarpeiden ja toiveiden huomioiminen sujui hienosti. Vanhemmat kokivat myös, että heidän toiveensa ja tarpeensa otetaan erittäin hyvin huomioon ja päivähoidon asioista tiedotetaan heille. Monilla vanhemmilla on jonkinlainen mielikuva hoidosta ennen lapsen päivähoitoon viemistä. Kyselyn mukaan lapsen päivähoitopaikka vastasi erittäin hyvin vanhempien mielikuvaa hyvästä hoidosta.

Vanhemmat arvioivat, että kunnan päivähoidon vaihtoehtojen monipuolisuus on erittäin hyvä. Neljässä kohdassa (4, 10, 12, 20) vanhemmat pitivät kysytyjä asioita hyvinä. Nämä kysymykset saivat kuitenkin pienimmät keskiarvot kyselyssä (ks. Liite 4). Loma-aikojen hoitojärjestelyitä (kysymys nro 4) pidettiin hyvinä, mutta tämä kysymys sai kaikkein pienimmän keskiarvon. Monilla vanhemmilla saattaa olla vaikeuksia järjestää työaikojaan ja lomiaan sopimaan päivähoitopaikan kiinnioloaikoihin. Päiväkodeissa esimerkiksi kesä- tai talviloma voi olla pitempi tai eri aikaan kuin vanhemmilla. Näin he saattavat joutua ottamaan palkatonta lomaa tai järjestämään lapselleen muunlaista hoitoa, esimerkiksi isovanhemmat voivat auttaa lasten hoidossa.

Omaa tietämystään ja mahdollisuuksiaan vaikuttaa päivähoidon toimintaan ja sisältöihin vanhemmat pitivät hyvinä. Kuitenkin keskiarvon perusteella näillä alueilla olisi parantamisen varaa (ks. Liite 4). Päivähoitopaikkojen hakuvaiheessa on tärkeää, että vanhemmat tietävät millaisia vaihtoehtoja heillä on. Tiedottamisen tulisi olla aktiivista. Tärkeistä asioista pitää tiedottaa hyvissä ajoin käyttäen mahdollisimman monia keinoja esimerkiksi paikallislehti, postijakelua ja ilmoitustauluja sekä internet. Hoitopaikkojen ja erityisesti päivähoidon johtajien yhteistietojen on oltava helposti saatavilla. On myös hyvä jos johtavat

henkilöt ovat helposti tavoitettavissa. Vanhempien olisi hyvä päästä tutustumaan lasten hoitopaikkoihin ennen päivähoiton aloittamista. Näin he voivat myös itse arvioida sen soveltuvuutta omalle lapselleen ja samalla heidän tietämyksensä hoitopaikoista lisääntyä.

Päivähoidon henkilökunnalla ja lasten vanhemmilla on oltava toimiva vuoropuheluyhteys. Ilman sitä vanhempien on vaikea tuntee, että he voivat vaikuttaa päivähoiton asioihin ja heidän on vaikea tuoda esille omia mielipiteitään. Henkilökunnan ja vanhempien väliset keskustelut ovat tärkeitä. Niiden avulla vanhemmat voivat tuoda esille omia toivomuksiaan ja tarpeitaan toiminnasta ja kasvatuksen sisällöistä.

Kunnan päivähoitopalvelujen kokonaislaatua pidettiin hyvänä tai erittäin hyvänä. Vanhemmat kokivat päivähoitopaikan kasvatustyön on tukevan kodin kasvatustyötä erittäin hyvin ja että perheen ja päivähoitopaikan yhteistyö toimii. Vaikka vanhemmista suurin osa oli vastannut päivähoitopaikan sijainnin olevan erinomainen ja sijais- ja varahoitojärjestelyiden toimivan erittäin hyvin, oli näissä kysymyksissä eniten hajontaa. Tämä laski kysymysten keskiarvoa. Pienellä paikkakunnalla hoitopaikkojen määrä ei ole suuri, joten kaikki eivät voi saada haluamaansa hoitopaikkaa. Lisäksi suurin osa hoitajista on keskustan alueella, joten kauempana asuvat joutuvat mahdollisesti kuljettamaan lapsia pitkiäkin matkoja. Sijais- ja varahoitojärjestelmien toimivuus voi vaihdella. Osa vanhemmista on siihen tyytyväisiä ja osa ei. Varahoitopaikka voi olla esimerkiksi perhepäivähoitossa hyvin erilainen kuin vakituinen hoitopaikka.

6.2 Avoimet kysymykset

6.2.1 Vanhempien ehdotuksia päivähoiton parantamiseksi

Avoimia kysymyksiä oli kolme, joista ensimmäisessä kysyttiin vanhempien ehdotuksia päivähoitopalvelujen parantamiseksi (Onko teillä

ehdotuksia päivähoitopalvelujen (esim. varahoidon yms.) parantamiseksi? Millaisia?). Yhtenä esimerkkinä kysymyksessä mainittiin varahoito, josta päivähoitoon on tullut negatiivista palautetta.

Varahoitoon liittyviä vastauksia tulikin eniten. Järjestelyissä olisi parantamisen varaa ja loma-aikoina pitäisi pystyä järjestämään ajoissa tarpeita vastaava hoitopaikka. Loma-aikojen hoitojärjestelyihin toivottiin myös huolellisuutta. Varahoitajan toivottiin olevan enemmän vakituisen hoitajan oloinen. Yhdessä vastauksessa sanottiin, ettei varahoito toimi, vanhempien on itse järjesteltävä asioita ja palvelua ei aina löydy. Vastauksissa oli myös hyvää palautetta varahoidosta. Osan mielestä varahoito on toiminut hyvin ja mitään muutettavaa ei ole, vanhemmat ovat onnistuneet järjestämään lomansa samaan aikaan. Päiväkodille toivottiin varahoitoa myös kesän ajaksi. Muutama toivoi sairaille lapsille hoitopaikkaa ettei tarvitsisi olla pois töistä jopa kahta viikkoa kerrallaan. Perhepäivähoitajien tiimit saivat myönteistä palautetta, tosin ryhmät muodostuvat heillä joskus liian suuriksi. Perhepäivähoitajille haluttiin myös yhteistoimintaa. Päivähoitomaksuihin haluttiin joustavuutta ja yhdessä vastauksessa mainittiin, että päivähoitomaksuista ja päiväkohtaisen maksuvaihtoehdon mahdollisuutta koskevista asioista tiedottaminen jäi vähäiseksi.

6.2.2 Mitä asioita kuuluu laadukkaaseen päivähoitoon

Toinen kysymys käsitteli päivähoidon laatua. (Mitä asioita mielestäsi kuuluu laadukkaaseen päivähoitoon?) Arvioin vastauksia Hujala-Huttusen laadunarviointimallin (ks. sivu 9) mukaan. Melkein kaikissa vastauksissa vanhemmat mainitsivat tärkeimmäksi asiaksi lasten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin sekä virikkeellisen toiminnan. Myös turvallinen ympäristö, pysyvä hoitosuhde, ryhmäkoko ja toimiva yhteistyö kodin ja hoitopaikan välillä oli tärkeää. Näin ollen vanhempien kannalta tärkeimmiksi asioiksi laadukkaassa päivähoidossa muodostuivat prosessi- ja puitetekijät. Vanhemmat kiinnittävät eniten huomiota juuri oman lapsensa hyvinvointiin ja pitivät hoitoa laadukkaana jos lapsi

viihtyy hoitopaikassa. Vastauksissa sanottiin, että lapsi tulisi huomioida yksilöllisesti, hoitopaikan tulisi olla turvallinen ja hoitohenkilökunnan innostuneita ja motivoituneita omasta työstään. Kodin kasvatustyön tukeminen ja säännöllinen päivärytmi olivat myös tärkeitä. Lapsille tulisi asettaa rajat, hoitopaikassa olisi hyvä olla yhteiset säännöt. Kodin ja hoitopaikan välillä tulisi olla toimiva keskusteluyhteys; tiedon pitää kulkea molempiin suuntiin. Yhdessä vastauksessa toivottiin enemmän keskustelua ja avoimuutta. Kasvatustavoitteista pitäisi keskustella useasti vuoden aikana. Vanhempien ja hoitajien yhteistyö saattaa vanhempien mielestä vaihdella eri hoitopaikoissa. Varsinkin perhepäivähoitajilla voi olla hyvinkin erilaisia yhteistyökäytäntöjä. Osa perheistä ei ehkä kaipaa keskustelua kovin usein kun taas toiset haluavat saada tietoa mahdollisimman paljon. Yhteistyössä vanhempien kanssa tulisi huomioida perheiden yksilölliset tarpeet.

6.2.3 Vanhempien kommentteja päivähoitosta Punkalaitumella

Kolmannessa kysymyksessä haluttiin antaa vielä mahdollisuus kommentoida päivähoitoa. (Kommentteja koskien päivähoitoa Punkalaitumella.) Positiivista palautetta tuli ylivoimaisesti eniten. Vanhemmat ovat olleet tyytyväisiä päivähoiton tasoon ja hoitajaan. Vanhempia on kohdeltu hyvin päivähoitopaikkaa hakiessa ja hoitopaikan saaminen on ollut helppoa ja se on myös järjestynyt nopeasti. Ryhmäperhepäivähoitoa on pidetty tervetulleena ja hyvänä lisänä päivähoiton vaihtoehtoihin. Myös varahoito sai muutamassa vastauksessa hyvää palautetta. Yhdessä vastauksessa sanottiin, että loma-aikojen päivähoito pitäisi pystyä järjestämään paremmin. Varahoidosta tiedottaminen ei joissain tapauksissa sujunut. Päivähoiton johto ja hoitaja eivät aina tiedä kenelle kuuluu vastuu tiedottaa hoitajan sairaspäivistä.

Perhepäivähoitajille toivottiin enemmän päiväkodin tapaista toimintaa (liikuntaa, askartelua ja musiikkia). Hoitopaikat ovat myös eritasoisia varsinkin perhepäivähoitajien taso vaihtelee, toisissa on paljon hyvää kun taas toisissa paljon hankaluuksia. Jotkut hoitajat panostavat aika vähän

lasten kanssa puuhasteluun ja jotkut ovat antaneet osan tehtävistään perheenjäsenen hoidettavaksi. Yhdessä vastauksessa sanottiin, että toiminta pitää hyväksyä, vaikka olisi kyseenalaistanut sen järkevyyttä; ei haluta hemmottelua karkeilla tai jatkuvaa hauskanpitoa vaan perushoitoa.

7 POHDINTAA

Yksi tutkimusongelma oli selvittää lasten vanhempien käsityksiä Punkalaitumen päivähoiton laadusta. Kyselystä selviää, että suurin osa vanhemmista oli erittäin tyytyväisiä päivähoiton laatuun. Kysymykset 1-5 käsittelevät päivähoiton toimivuutta ja soveltuvuutta perheelle. Vastauksissa on juuri tässä kohtaa eniten hajontaa. Suurin osa on tyytyväisiä, mutta moni on myös vastannut palveluiden (sijainti, lomakojen hoitojärjestelyt, varahoito) toimivan vain kohtalaisesti. Ilmeisesti päivähoitopalvelujen välillä on näillä osa-alueilla eniten vaihtelua. Joissakin hoitopaikoissa varahoito on toiminut hyvin kun taas toisissa on ongelmia. Perhepäivähoidossa ongelmana voi olla hoitajien erilaiset toimintatavat, tiedon kulkeminen hoitopaikkojen välillä saattaa myös olla huonoa. Suurin osa hoitopaikoista sijaitsee keskustassa, joten syrjäseudulla asuville paikan sijainti ei ole paras mahdollinen. Vanhemmilla saattaa olla vaikeuksia järjestää lomansa samaan aikaan kuin hoitopaikassa ja he myös voivat joutua jäämään pitkäksi aikaa pois töistä lapsen sairastelun vuoksi. Joissain vastauksissa toivottiin hoitajaa tai hoitopaikkaa myös sairaalle lapselle.

Varahoidon toimivuutta siis pitäisi parantaa tekemällä esimerkiksi lisäselvitys sen ongelma-alueista. Tämä selkiyttäisi sitä, mihin toimenpiteisiin pitäisi ryhtyä, jotta vanhemmat tuntisivat varahoidon toimivan paremmin. Varahoidon toimivuuden selvittäminen eri hoitopaikkojen välillä voi olla haastavaa siksi, että varsinkin perhepäivähoitajien kohdalla ryhmät ovat pienet. Jotta varahoidon

ongelmista saataisiin tarpeeksi tietoa ja jotta vanhemmat uskaltaisivat antaa palautetta, tulisi kyselyn olla nimetön. Nimettömyys voi kuitenkin kärsiä, kun kyselyyn vastaava ryhmä on hyvin pieni. Vanhemmille täytyisi myös antaa tarpeeksi tietoa varahoidosta ja siitä, miksi on päädytty tällä hetkellä käytettävään järjestelyyn.

Kysymyksissä 18-20 tiedusteltiin minkälaisena vanhemmat pitävät päivähoiton kokonaisuutta ja toimivuutta sekä oman lapsensa, että koko kunnan kohdalta. Oman lapsensa päivähoiton kokonaisuutta vanhemmat pitivät erittäin hyvänä. Kuitenkin kysyttäessä päivähoitopalvelujen kokonaisuudesta keskiarvo oli alempi. Tämä saattaa tarkoittaa sitä, että vanhemmat kokevat päivähoitopaikkojen olevan eritasoisia. Päiväkotia, ryhmistä sekä perhepäivähoitajia ei aina voida mitata samoilla kriteereillä. Vanhemmat saattavat toivoa perhepäivähoidossa oleville lapsille enemmän toimintatuokioita ynnä muuta tekemistä. Se missä hoitopaikassa lapsi on hoidossa asettaa jo tietynlaisia rajoituksia lasten toiminnalle. Perhepäivähoitajalla ei ole samanlaisia resursseja käytettävissään esimerkiksi leikkivälineiden ja askartelutarvikkeiden suhteen kuin päiväkodissa, jossa säilytystilat ovat suuremmat ja henkilökuntaa enemmän. Perhepäivähoidossa taas lapset saavat hoitajalta paremmin huomiota pienemmän ryhmäkoon ansiosta ja hoito on enemmän kodinomaista, mikä on ehkä parempi pienempien lasten kannalta.

Kysymykset 6-13 käsittelivät sitä, millaisia vaikutusmahdollisuuksia vanhemmilla on ja miten heidän tarpeensa huomioidaan. Toisena tutkimusongelmana olikin selvittää vanhempien mielipiteitä omista vaikutusmahdollisuuksistaan lasten päivähoitossa. Vanhempien tietämystä päivähoitosta sekä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan toimintaan ja sisältöihin voitaisiin parantaa. Lasten päivähoitoasioista tiedottamisen toimivuutta tulisi parantaa esimerkiksi siten, että vanhemmat saisivat ajoissa tietoa päivähoitosta. Ennen päivähoitopaikkojen hakemista olisi hyvä järjestää vanhemmille

esimerkiksi avoimien ovien päivä tai muu vastaava tapahtuma, jolloin vanhemmat voisivat tutustua erilaisiin hoitomuotoihin. Näin he ehtisivät perehtymään kunnolla eri vaihtoehtoihin ja pystyisivät paremmin arvioimaan sitä, mikä hoitomuoto sopisi heidän lapselleen parhaiten. Päiväkodissa on myös toiminnassa niin sanottu vanhempaintoimikunta, jonka tarkoituksena on antaa lasten vanhemmille paremmat mahdollisuudet vaikuttaa päiväkodissa järjestettäviin tapahtumiin, esimerkiksi suunnitella toimintapäivien ohjelmaa sekä varainkeruuta. Vanhempaintoimikuntaan kuuluu 4-5 vanhempaa.

Monikulttuurisuus tuo päivähoitoon oman haasteensa vanhempien tietämyksen lisäämisessä. Monilla ulkomaalaistaustaisten lasten vanhemmilla ei ole riittävästi kielitaitoa, jotta päiväkodin toiminnasta ja vanhempien omasta tietämyksestä voitaisiin keskustella riittävästi. Tulkit voivat tässä tapauksessa auttaa, mutta heitä ei ole kovin usein saatavilla. Toisesta maasta ja kulttuurista tulevalle ei välttämättä ole kovin tuttua se, että lapsia voidaan hoitaa kodin ulkopuolella. Näin ollen päivähoitoon ja –kodin toiminnan ja käytäntöjen opetteleminen ja ymmärtäminen voi viedä paljon aikaa.

Kirsi Könönen (Dialogi 1/2008. 16-17) on tutkinut miten maahanmuuttajavanhemmat kokevat tulevansa kuulluksi päivähoitossa. Kasvatuskumppanuuden epäonnistumisen suurin syy on yhteisen kielen ja kasvatuskulttuurin puute. Tärkeää on suhtautua avoimesti erilaisuuteen. Monikulttuurisessa kasvatuskumppanuudessa pätevät samanlaiset yhdenvertaisuuden ja asiakaslähtöisyyden periaatteet kuin muussakin yhteistyössä. Työntekijöiden tulisi pohtia, mitkä seikat vaativat tarkempaa huomiota. Monikulttuurinen kasvatuskumppanuus on sitä onnistuneempaa ja syvempää, mitä enemmän vuorovaikutusta osapuolten välillä on. Väärinkäsityksiltä vältytään paremmin, jos siirtolais- ja pakolaisvanhemmat saavat tietoa lastensa päivästä ja voivat kysellä päivähoitoon kuuluvista asioista.

Henkilökunnan tasoa ja ammattitaitoa tiedusteltiin kysymyksissä 14-17. Suurimmaksi osaksi vanhemmat olivat varsin tyytyväisiä ja luottavaisia henkilökunnan tasoon ja ammattitaitoon. Tässäkin kysymyksessä vanhempien mielipiteet saattoivat vaihdella sen mukaan, onko lapsi päiväkodissa vai perhepäivähoitajalla. Varsinkin perhepäivähoitajien tavat ja päivärutiinit ja kasvatustietämys voivat poiketa toisistaan jonkin verran, koska perhepäivähoitajat toimivat yksin ja kaikilla ei ole koulutusta. Hoitaja tekee työtä vahvasti omalla persoonallaan ja muodostaa päivärutiinit omalla tavallaan.

8 YHTEENVETO

Tässä tutkimuksessa on tullut esille, että päivähoitopalvelujen laatu Punkalaitumella on vanhempien mielestä erittäin hyvä mutta vanhemmat kaipaavat enemmän tietoa päivähoitosta. He myös haluavat vaikuttaa enemmän toimintaan. Päivähoitossa on käytössä niin sanotut kasvatustietämykselliset keskustelut, joita pidetään vähintään kerran toimikauden aikana. Keskusteluja voidaan pitää myös useammin, jos vanhemmat sitä toivovat. Keskustelujen pohjana toimivat lasten henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmakaavakkeet. Kasvatustietämyksellisten keskustelujen tarkoituksena on lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioiminen ja vanhempien osallisuuden lisääminen. Tämän tutkimuksen tulosten perusteella keskusteluja on muutettu vastaamaan paremmin vanhempien ja perheiden tarpeita. Keskustelut eivät ole enää niin ongelmakeskeisiä kuin ennen. Keskustelutarve nousi esille yleensä silloin, kun havaittiin jokin ongelma. Nyt keskustelut pohjautuvat enemmän lapsen kehitykseen ja oppimiseen kuin ongelmien käsittelyyn.

Myös monet perhepäivähoitajat ovat ottaneet käyttöön kasvatustietämykselliset keskustelut vanhempien kanssa. Perhepäivähoidon laatua voidaan parantaa myös esimerkiksi koulutuksella. Punkalaitumella osa

hoitajista onkin jo suorittanut tai suorittamassa perhepäivähoitajan ammattitutkintoa työn ohessa. Perhepäivähoitajien tiimit tuovat yhteisöllisyyttä ja työyhteisön tukea muuten yksinäiseen työhön. Työntekijöiden eläkkeelle siirtyminen tulee olemaa yksi tulevaisuuden haasteista perhepäivähoidossa. Uusien työntekijöiden alalle saaminen on hankalaa muun muassa pienen palkkauksen ja puutteellisten työaikasäädösten takia.

Punkalaitumen päivähoidossa on tehty laatukäsikirja, jonka teossa on hyödynnetty myös tämän tutkimuksen tuloksia. Laatukäsikirjan on tarkoitus toimia raamina jatkossa tehtävälle työlle. Käsikirjaan on kirjattu päivähoidon laadun kriteerit eri osa-alueilta. Tavoitteena on, että päivähoidon laatu eri hoitomuotojen välillä tasoittuu. Laatukäsikirja myös ohjeistaa sitä, miten työntekijöiden tulisi toimia erilaisissa työtilanteissa.

Jatkokyselyitä on tehty ja tehdään varmasti jatkossakin laadukkaan päivähoidon ylläpitämiseksi. Tuloksien vertaaminen onnistuu hyvin, koska kyselyt aiotaan tehdä samaa TAK- arviointijärjestelmää käyttämällä, jolla tämäkin tutkimus toteutettiin. Toisaalta TAK- arviointijärjestelmän heikkoutena voidaan pitää sitä, että kysymykset ovat valmiiksi laadittuja ja vaikka niitä voidaan muuttaa, arviointiasteikko painottuu positiiviseen eikä siksi ehkä anna realistista kuvaa tuloksista. Tulokset voivat antaa paremman kuvan tutkittavasta asiasta kuin se todellisuudessa onkaan.

Jatkokyselyissä voitaisiin selvittää esimerkiksi pelkästään perhepäivähoitoa ja sen toimivuutta. Kyselyssä voitaisiin selvittää myös sitä, onko perhepäivähoitajan ammattitutkinnon suorittamisella ja kasvatustieteiden käytön ottamisella ollut vaikutuksia perhepäivähoidon laatuun. Laatukäsikirja voi myös vaikuttaa positiivisesti perhepäivähoitajien työn toimivuuteen.

LÄHTEET

Alasuutari, M. 2003. Kuka lasta kasvattaa? Vanhemmuuden ja yhteiskunnallisen kasvatuksen suhde vanhempien puheessa. Helsinki: Gaudeamus Kirja.

Asetus lasten päivähoidosta 16.3.1973/239

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hujala, E., Parrila, S., Lindberg, P., Nivala, V., Tauriainen, T. & Vartiainen, P. 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. Oulun yliopisto: Varhaiskasvatuskeskus.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kuisma, A. 2005. Muutos lähtee asenteista – kasvatuskumppanuus yhteistyön perustana. Punkalaitumen päivähoiton henkilökunnan arvio omasta työstään. Turun ammattikorkeakoulu.

Könönen, K. 2008. Päivähoito kuulee huonosti maahanmuuttajaa. Dialogi 1/2008. 16-17.

Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36

Parrila, S. 2002. Perhepäivähoito osana suomalaista päivähoitojärjestelmää. Näkökulmia perhepäivähoidon laatuun ja sen kehittämiseen. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2004. Laadunhallinnan perusteita ja menetelmiä varhaiskasvatuksessa. 2004:17. Helsinki: Edita Prima Oy.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2002. Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. 2002:9. Helsinki: Edita Prima Oy.

Stauffer, T. & Varpula, P. 2001. Päivähoidon laatu lastentarhanopettajien ja lasten vanhempien näkökulmasta. Turun yliopisto. Rauman opettajankoulutuslaitos. Proseminaaritutkielma.

Tapioharju, P. 1999. Laadukkaampaa yhteistyötä perheiden kanssa Punkalaitumen päiväkodissa. Erityispäivähoidon lisäkoulutus. Lopputyö.

Tauriainen, L. 2000. Kohti yhteistä laatua. Henkilökunnan, vanhempien ja lasten laatukäsitykset päiväkodin integroidussa erityisryhmässä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2003. Helsinki: Stakes.

1.5. ASIAKASKYSELY / VANHEMMAT / PÄIVÄHOITOJÄRJESTELMÄ				
TAK-arviointijärjestelmä™				
5 = erinomainen	4 = erittäin hyvä	3 = hyvä	2 = kohtalainen	1 = huono
Yhteystieto 1				
Yhteystieto 2				
Yhteystieto 3				
Yhteystieto 4				

Valitse mielestäsi sopivin vaihtoehto ympyröimällä kyseinen numero. Arviointiasteikko näkyy paperin yläaidassa.

1. Millainen on päivähoitopaikan sijainti kannaltanne?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
2. Miten aukioloaika vastaa perheenne tarpeita?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
3. Millaiseksi arvioitte vaihtoehtojen monipuolisuuden kuntanne päivähoitossa?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
4. Millaisiksi arvioitte loma-aikojen hoitojärjestelyt?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
5. Miten sijais- / varahoitojärjestelyt päivähoitossa toimivat?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
6. Miten lapsenne käsityksenne mukaan viihtyy päivähoitossa?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
7. Miten lapsenne vastaanotetaan aamulla päivähoitossa?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
8. Millaista on päivähoitopaikan ja perheen välinen yhteistyö?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
9. Miten toiveenne ja tarpeenne otetaan huomioon?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
10. Millaiset ovat mahdollisuutenne vaikuttaa toimintaan ja sisältöihin?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
11. Miten päivähoitopaikan asioista tiedotetaan teille?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
12. Oma tietämyksenne päivähoitopaikan toiminnasta?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
13. Miten päivähoitopaikan kasvatustyö on mielestänne tukenut kodin kasvatustyötä?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
14. Millainen on päivähoitopaikan ilmapiiri?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---
15. Millainen on mielestänne hoitohenkilökunnan koulutustaso ja ammattitaito?

5	4	3	2	1
---	---	---	---	---

16. Millainen on henkilökunnan asenne lastanne ja teitä kohtaan?

5   4   3   2   1

17. Millainen on luottamuksenne lastanne hoitavaa henkilökuntaa kohtaan?

5   4   3   2   1

18. Tyytyväisyytenne lapsenne päivähoidon kokonaisuudessaan?

5   4   3   2   1

19. Kuinka päivähoidopaikka vastaa etukäteen muodostamaanne mielikuvaa hyvästä hoidosta?

5   4   3   2   1

20. Mikä on mielikuvasi kuntanne päivähoidopalvelujen kokonaisuudesta?

5   4   3   2   1

Avokysymykset. Kirjoita oma mielipiteesi lyhyesti kysymysten alla oleviin kenttiin. Vastausta voi jatkaa paperin toiselle puolelle.

1. Onko teillä ehdotuksia päivähoitopalvelujen (esim. varahoidon yms.) parantamiseksi? Millaisia?

2. Mitä asioita mielestäsi kuuluu laadukkaaseen päivähoitoon?

3. Kommentteja koskien päivähoitoa Punkalaitumella?

Tanja Henttinen
Satakunnan Ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma

LIITE 2

██████████
████████████████████

Hyvä päivähoidon asiakas!

Opiskelen kolmatta vuotta Satakunnan Ammattikorkeakoulussa Porissa, sosionomi (AMK) koulutusohjelmassa. Olen tekemässä opinnäytetyötäni, jonka tarkoituksena on kartoittaa teidän mielipiteitänne päivähoidon tarjonnasta, saatavuudesta ja käytännöistä Punkalaitumella. Tavoitteenani on saada opinnäytetyö valmiiksi ensi kevään aikana.

Tutkimuksessa haluan selvittää millaisia mielipiteitä ja toiveita vanhemmilla on päivähoitopalvelujen parantamiseksi. Perusturvalautakunta on myöntänyt minulle tutkimusluvan opinnäytetyötäni varten.

Oheisella kysymyslomakkeella on tarkoitus kehittää päivähoitopalveluja parempaan suuntaan. Kyselyn tulosten perusteella johdetaan päivähoiton kehittämistavoitteita tuleville vuosille, joten olisi tärkeää saada myös sinun mielipiteesi, näin voit myös itse vaikuttaa asioihin.

Kokoan tutkimuksen tuloksista raportin, jonka tulen esittelemään Satakunnan Ammattikorkeakoulussa. Tulokset viedään tiedoksi myös perusturvalautakunnalle ja päivähoiton henkilöstölle.

Kysely koostuu vaihtoehtokysymyksistä, joiden asteikko on 5-1 (5=erinomainen, 4=erittäin hyvä, 3=hyvä, 2=kohtalainen, 1=huono). Rastita mielestäsi sopivin vaihtoehto. Vaihtoehtokysymysten jälkeen on muutama avokysymys, joihin voit vastata kirjaamalla mielipiteesi lyhyesti kysymyksen alle. Kyselyyn vastataan nimettömänä sulkemalla se vastauskuoreen ja palauttamalla se perhepäivähoitajalle, päiväkotiin tai ryhmikseen määräaikaan mennessä. Vastaukset käsitellän luottamuksellisesti niin, ettei yksittäisten henkilöiden vastauksia voi tunnistaa.

Toivon teidän palauttavan kyselylomakkeen **31.3. mennessä**. Kiitos etukäteen yhteistyöstä!

Lisätietoja kyselyyn liittyen:

Pirkko-Liisa Henttinen
päivähoiton johtaja/Punkalaitumen päiväkoti

██████████
████████████████████
████████████████████
████████████████████

Tanja Henttinen

████████████████████

PUNKALAITUMEN PERUSTURVALAUTAKUNTA

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Olen sosionomiopiskelija (AMK) Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden Porin yksiköstä. Anon tutkimuslupaa opintoihini kuuluvaa opinnäytetyötä varten. Tutkimuksessa on tarkoitus kartoittaa päivähoitoon asiakaskunnan mielipiteitä ja toiveita päivähoitoon saatavuudesta, käytännöistä ja yhteistyöstä Punkalaitumella. Aineisto on tarkoitus kerätä asiakkaille lähetettävällä kyselylomakkeella.

Mikäli myönnätte tutkimusluvan voisitteko ystävällisesti postittaa sen osoitteeseen: Tanja Henttinen, [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] 18.1. 2006

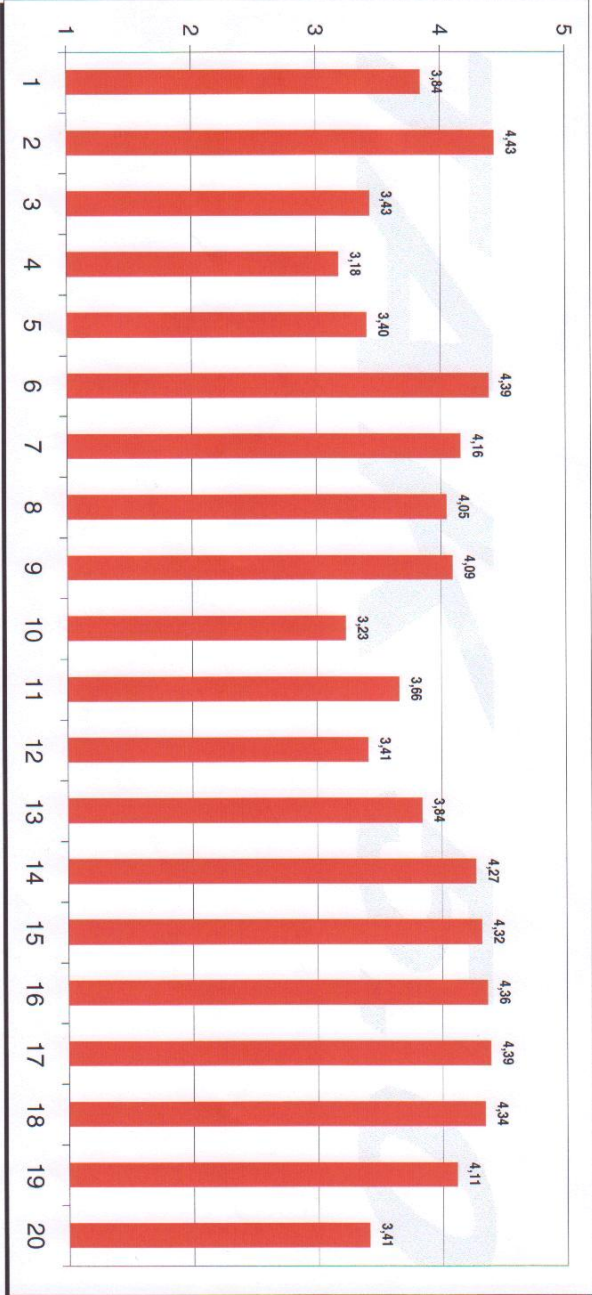
Tanja Henttinen

Yhteyslieto 1
 Yhteyslieto 2
 Yhteyslieto 3
1.5. ASIAKASKYSELY / VANHEMMAT / PÄIVÄHOITOLA RAKENNELMÄ

KYSYMYSKOHTAISTEN VASTAUSTEN (ARVOT 1-5) KESKIARVOT

Keskiarvo 3,92

5= erinomainen 4= erittäin hyvä 3= hyvä 2=kohtalainen 1= huono